

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/495/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513204192
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2513204192.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holič, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený advokátskou spoločnosťou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: Z. O., nar. XX.XX.XXXX, P. XXXX/XX, L., o zaplatenie 821,13 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 12C 261/2013-77 zo dňa 12. marca 2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .

Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd návrh zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 1, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom do 30.06.2006, článku 2 písm. b), c) Smernice, § 3 ods. 1, § 39, § 100 ods. 1, 101 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 a § 588 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 8, § 7 ods. 2, § 8 ods. 1, ods. 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v prípade predmetnej zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty uzavretej medzi SLSP, a.s., a odporkyňou sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorú uzavrela predmetná spoločnosť (banka) v rámci svojej podnikateľskej činnosti a odporkyňa, v postavení spotrebiteľa, ktorá pri jej uzatváraní nevystupovala v rámci svojej obchodnej resp. podnikateľskej činnosti. S poukazom na uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou je v danom prípade zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd pritom prihliadal aj na ustálenú judikatúru v súlade s eurokonformným výkladom smernice 93/13/EHS a verejno-právny charakter ochrany spotrebiteľa t.j. povinnosť štátnych orgánov členského štátu Európskych spoločenstiev (pod tento pojem je potrebné zahrnúť aj súd) vykladať svoje právo v čo najvyššej možnej miere eurokonformne, čiže v súlade s právom Európskych spoločenstiev, tak aby sa dosiahol cieľ sledovaný komunitárnou normou.

Vzhľadom na špeciálnu právnu úpravu vzťahu zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch, súd pri posudzovaní premlčania aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako právneho predpisu upravujúceho vzťahu fyzických osôb - nepodnikateľov, konkrétne

§ 100 Občianskeho zákonníka a ustanovenie o všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v § 101 Občianskeho zákonníka.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že pôvodný veriteľ (SLSP, a.s.) predmetnú zmluvu vypovedal písomným podaním dňa 31.10.2005, adresovaným odporkyni. V zmysle bodu 10.3 všeobecných obchodných podmienok SLSP, a.s., sa uvedené písomné podanie považovalo za doručené tretím dňom po jeho odoslaní. Navrhovateľ síce nepredložil doklad o doručovaní tejto výpovede, avšak s poukazom na uvedené ustanovenie obchodných podmienok je zrejmé, že najneskôr k 31.12.2005 došlo k účinnému vypovedaniu zmluvy. Trojročná premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka by tak uplynula 31.12.2008. Návrh na začatie konania bol súdu doručený až 22.03.2013 t.j. viac ako 7 rokov po vypovedaní zmluvy.

Ak by teda aj súd v konaní dospel k záveru, že navrhovateľ má pohľadávku voči odporkyni z titulu nedoplatku na poskytnutom spotrebiteľskom úvere, nemohol by túto navrhovateľovi podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznať, pretože právo sa uplatnilo v súdnom konaní po uplynutí premlčacej doby, na ktorú skutočnosť súd v danom prípade prihliada z úradnej povinnosti. Súd sa preto touto otázkou nezaoberal a nárok navrhovateľa ako premlčaný zamietol.

Súd zároveň osobitne skúmal povinnosť odporkyne plniť navrhovateľovi titulom dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu, ktorú odporkyňa podpísala dňa 17.01.2011. Uvedenú dohodu však súd považuje za neplatnú. V tejto dohode totiž odporkyňa v bode 3.4 vyhlásila, že má vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch. Vychádzajúc z vyššie citovaných záverov o posúdení zmluvy o úvere ako spotrebiteľskej zmluvy treba aj pre platnosť predmetnej dohody o uznaní záväzku vo vzťahu k odporkyni použiť § 558 Občianskeho zákonníka.

Uznanie dlhu odporkyňou v dohode zo dňa 17.01.2011 považoval súd za právne neúčinné, pretože v konaní nebolo preukázané, že odporkyňa skutočne vedela o jeho premlčaní tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 558 Občianskeho zákonníka. Uznať možno aj premlčaný dlh, ale uznávací prejav dlžníka bude mať právne účinky len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný, čo v tomto prípade navrhovateľ nepreukázal. Zo samotnej dohody vyplýva, že vedomosť o premlčaní dlhu a jeho následkoch je zakomponovaná drobným písmom v bode 3. tejto dohody, označenej ako forma splatenia záväzku. Vzhľadom na obsah formulárovej dohody, má súd vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá obsahu dohody, o čom svedčí aj spôsob jej vyplňovania, keď prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania je ukryté do dohody o splátkach do bodu 3.4, posledná veta, napriek tomu, že toto prehlásenie by malo byť súčasťou uznania záväzku v bode 2. Takto formulovaná dohoda nemôže byť pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá.

Postup navrhovateľa pri uzatvorení dohody o uznaní dlhu považoval súd za v rozpore s dobrými mravmi, pretože dlžník si podpisom tejto formulárovej dohody zhoršil svoje zmluvné postavenie, pričom podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (platného v čase uzavretia predmetnej dohody o splátkach a uznaní záväzku) zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktorému tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Ďalej súd poukázal na to, že predmetné vyhlásenie o uznaní dlhu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že bez vedomia spotrebiteľa zakladá 10 ročnú premlčaciu dobu zákon, ktorú zákon priznáva len v osobitných prípadoch a to najmä vtedy, ak sa má predísť súdnym sporom uznaním dlhu.

Súd považuje dohodu o uznaní premlčaného dlhu zo dňa 17.01.2011 v zmysle § 3, § 54 a § 39 Občianskeho zákonníka za neplatnú z dôvodu, že jej uzatvorenie predstavuje nekalú obchodnú praktiku navrhovateľa, v dôsledku ktorej prišlo k zhoršeniu zmluvného postavenia odporkyne ako spotrebiteľa, a ako taká je v rozpore s dobrými mravmi. Súd preto pri posudzovaní premlčaniu dlhu na predmetnú dohodu neprihliadal.

V konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov konania neuplatnila, preto jej súd ich náhradu ani nepriznal, nakoľko o náhrade trov konania súd rozhoduje iba na návrh (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu vyhovie, resp. rozsudok zruší a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uplatnil si aj náhradu trov konania prvostupňového i odvolacieho konania, pričom trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní predstavujú sumu 61,74 eur s DPH, režijný paušál vo výške 10,07 eur s DPH spolu 71,81 eur. Dôvodil tým, že dňa 31.01.2011 odporca podpísal dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach prostredníctvom ktorej odporca uznal svoj záväzok voči navrhovateľovi. Predmetná dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, má písomnú formu. Vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Uznal záväzok vzniknutý zo zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty č. XXXXXXXXXX so Slovenskou sporiteľnou a.s. vo výške 1.285,20 eur s príslušenstvom. Navrhovateľ poukázal na skutočnosť, že odporca sám požiadal o vystavenie splátkového kalendára, pričom po telefonickej dohode navrhovateľa s odporcom ohľadom splácania dlžnej sumy bola odporcovi poštou zaslaná dohoda. Odporca po dôkladnom zvážení dohodu podpísal a v jednom vyhotovení zaslal späť navrhovateľovi. Obsahom dohody je uznanie dlhu zo strany odporcu ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku. Navrhovateľ považuje za potrebné zdôrazniť, že podpisom dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku došlo k naplneniu ustanovenia § 110 ods. 1 druhá veta OZ tzn. k prerušeniu plynutia premlčacej doby a plynutiu novej 10- ročnej premlčacej doby, pričom k tomu, aby nastali uvedené účinky zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Teda aj uznanie premlčaného dlhu bez toho, aby bol dlžník poučený o premlčaní nastávajú títo účinky. Navrhovateľ považuje za potrebné poukázať na rozdiel účinkov a rovnako rozdielnosť náležitostí potrebných k tomu, aby nastali účinky podľa § 110 ods. 1 druhá veta OZ a ustanovenia § 558 OZ. Tým, že odporca podpísal túto dohodu prejavil svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jeho záujme. Predmetná dohoda neobsahuje žiadne zložité ani zavádzajúce právne formulácie, obsah dohody nie je rozsiahly aby sa s ním odporca nemal možnosť oboznámiť a okrem toho odporca podpísal dohodu vo svojom bydlisku, teda mal možnosť si ju v pokoji prečítať. Ide o prejav slobodnej vôle odporcu, ktorý si je vedomý svojho záväzku uzavrieť s navrhovateľom predmetnú dohodu a svoj záväzok postupne splatiť v dohodnutých splátkach. Súd vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa upravenej v Občianskom zákonníku, keď úplne negoval hmotnoprávne inštitúty upravené v Občianskom zákonníku a to uznanie práva v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj uznanie záväzku v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka. Daným prístupom súdu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa. Konanie odporcu nemožno považovať za morálne, čestné a preto nemožno súhlasiť s tým, aby bola takémuto konaniu poskytnutá ochrana. Poukázal na viacero rozhodnutí krajských súdov. Navrhovateľ pre úplnosť ďalej uvádza, že pokiaľ by súd posúdil predmetný úverový vzťah podľa ustanovení Obchodného zákonníka aj účinky Dohody je potrebné vyhodnotiť v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka. Ďalej navrhovateľ uvádza, že súd na daný prípad aplikoval § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom navrhovateľ s týmto nemôže súhlasiť aby v danom prípade súd postupoval v zmysle tohto ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. Poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy, Nález Ústavného súdu PL. ÚS 16/95, PL. ÚS 36/95 na článok 125 ods. 1 písm. a) a článok 152 ods. 4 Ústavy, na Nález Ústavného súdu III. ÚS 348/06. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.09.2014 spis. zn. 9Co 64/2013. Navrhovateľ si svoj nárok uplatnil návrhom dňa 22.03.2013, pričom predmetné ustanovenie § 5b zákon na ochranu spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až dňa 01.05.2014, teda navrhovateľ nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právny posúdením veci.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Tmave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správny skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh navrhovateľa je v celom rozsahu nedôvodný.

Navrhovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 22.03.2013 domáhal uloženia povinnosti odporkyni zaplatiť mu sumu 821,13 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 36,01 Eur, úrokom z omeškania vo výške 6% ročne zo sumy 41,70 Eur od 17.07.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Návrh odôvodnil tým, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.10.2009 medzi postupcom (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a postupníkom (navrhovateľom) postúpil postupca na neho pohľadávku voči odporkyni. Ďalej uviedol, že dňa 16.12.2004 uzatvoril postupca s odporcom zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej mu poskytol úverový rámec vo výške 331,94 eur. Odporkyňa sa zaviazala uhrádzať poskytnuté finančné prostriedky v pravidelných mesačných splátkach riadne a včas. Odporkyňa uznala vyššie uvedený záväzok v Dohode o uznaní záväzku. Odporkyňa sa k návrhu nevyjadřila.

Dňa 16.12.2004 uzavreli odporkyňa zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty so SLSP a.s. s dodatkom k nej, na základe ktorých pôvodný veriteľ poskytol odporkyni úver vo výške 331,94 eur (10 000 Sk), ktorý bol úročený premenlivou úrokovou sadzbou 17,50 % ročne, s konečnou splatnosťou kartového rámca 20.12.2005. Podľa článku III, bod 4, obchodných podmienok SLSP, a.s., držiteľ karty je povinný pravidelne mesačne vždy k 15. dňu poukazovať bezhotovostným prevodom na kartový účet peňažné prostriedky vo výške najmenej 5 % z kartového rámca t.j. 500 Sk, a to až do splatenia pohľadávky....Podľa čl. II, bod 8 obchodných podmienok SLSP, a.s., v prípade nepoukázania peňažných prostriedkov na kartový účet vo výške a spôsobom dohodnutým v bode 4. tohto článku, ako aj v prípade prečerpania kartového rámca, je banka oprávnená požadovať zaplatenie pohľadávky v lehote určenej bankou písomnou výzvou. Podľa článku V. bod 4 obchodných podmienok, banka je oprávnená zmluvu vypovedať bez uvedenia dôvodu. Výpoveď nadobúda účinnosť dňom doručenia výpovede držiteľovi karty. Podľa bodu 10.3 všeobecných obchodných podmienok SLSP, a.s., pri doručovaní písomností poštou, sa zásielka považuje za doručenú v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní.

Písomným podaním zo dňa 31.10.2005 SLSP, a.s. vypovedala v zmysle článku V., bod 4 záverečných ustanovení zmluvy o vydaní a používaní platobnej karty predmetnú zmluvu o vydaní a používaní platobnej karty zo dňa 21.12.2004 uzavretú s odporkyňou a zároveň ju vyzvala, aby dlžnú sumu 379,83 eur (11 442,90 Sk) bezodkladne uhradila na učený účet.

Pôvodný veriteľ (SLSP, a.s.) predmetnú pohľadávku voči odporkyni následne postúpil zmluvou o postúpení pohľadávok č. 1023/2009/CE zo dňa 15.10.2009 a dodatku k nej zo dňa 12.11.2009 na navrhovateľa. Uvedené postúpenie oznámil pôvodný veriteľ odporkyni písomným podaním zo dňa 28.10.2009.

Dňa 17.01.2011 uzavrel navrhovateľ ako veriteľ s dlžníkom dohodu o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach zo dňa 17.01.2011, podpísanú odporkyňou v ktorej odporkyňa uznala čo do dôvodu a výšky záväzok vo výške 1 285,20 eur, vzniknutý na základe zmluvy č. 283879704 s pôvodným veriteľom, ktorý (pôvodný veriteľ) tu však označený nie je. V bode 3. tohto uznania sa odporkyňa zaviazala tento záväzok splatiť v mesačných splátkach po 40 eur s dátumom 16. dňa v mesiaci a dátumom prvej splátky 16.01.2011. V článku 3. tohto uznania, ktorý nesie označenie „forma splatenia záväzku“ je v bode 3.4 uvedená veta, podľa ktorej dlžník vyhlasuje, že má vedomosť o premičaní dlhu a jeho následkoch.

Odvolaateľ predovšetkým namietal, že súd prvého stupňa v danom prípade nepostupoval správne, keď aplikoval ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01.05.2014. Odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou nestotožňuje.

V danom prípade síce odporkyňa nenamietala premlčanie uplatneného nároku navrhovateľom, v zmysle súdom prvého stupňa správne aplikovaného ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 bolo potrebné aj bez návrhu, t.j. ex offo prihliadnuť na premlčanie uplatneného nároku, ktoré má za následok už bez ďalšieho nevyhnutnosť zamietnutia návrhu veriteľa. Premlčanie nároku sa stalo skutočnosťou, ktorá bráni tomu, aby súd veriteľovi jeho právo priznal.

Na základe zákona č. 102/2014 Z.z. (článku VIII.) došlo k novele zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene ďalších zákonov, na základe ktorej bolo prijaté nové ustanovenie § 5b, podľa ktorého, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keby inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Podľa článku XIV. zákona č. 102/2014 Z.z., predmetné ustanovenie vstúpilo do účinnosti od 1. mája 2014. V § 29b zákona č. 102/2014 boli prijaté prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.05.2014, nie však k novoprijatému ustanoveniu § 5b citovaného zákona. Právny názor, podľa ktorého by sa v danom prípade mohlo jednať o nepripustnú retroaktivitu účinkov novelizovaného zákona č. 250/2007 Z.z. a tým súvisiaceho zásahu do právnej istoty účastníkov tohto vzťahu, nie je správny.

Právna teória i prax činí rozdiel medzi pravou a nepravou retroaktivitou. Pre pravú retroaktivitu platí, že lex posterior ruší (neuznáva) právne účinky v dobe účinnosti legis prioris, prípadne vyvoláva alebo spojuje práva a povinnosti subjektov s takými skutočnosťami, ktoré v dobe účinnosti legis prioris nemali povahu právnej skutočnosti. V prípade nepravé retroaktivity „nový zákon síce nezakladá právne následky pre minulosť, avšak buď povyšuje minulé skutočnosti za podmienku budúceho právneho následku (jednoduchú výlučnosť) alebo modifikuje pre budúcnosť právne následky podľa skorších zákonov založené ... nepravé spätné pôsobenie zákona znamená len, že nový zákon zachycuje (právne kvalifikuje) minulé skutočnosti, alebo že sa dotýka (modifikuje, ruší) existujúce právne následky.

Všeobecne v prípadoch časového stretu starej a novej právnej normy platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa i právne vzťahy, vzniknuté podľa zrušenej právnej normy, riadia novou právnou normou. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky, ktoré z týchto vzťahov vznikli, ako i vykonané právne úkony, sa riadia zrušenou právnou normou (dôsledkom opačnej interpretácie stretu právnych noriem by bola pravá retroaktivita). Aplikuje sa tu princíp ochrany minulých právnych skutočností, najmä právnych konaní. Pokiaľ u pravej retroaktivity platí zásada všeobecnej neprípustnosti, za ktorej existujú striktné obmedzené výnimky prípustnosti, u nepravé retroaktivity platí naopak zásada všeobecnej prípustnosti, u ktorej existujú výnimky jej neprípustnosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, teda pokiaľ súd prvého stupňa rozhodoval o nároku navrhovateľa na zaplatenie žalovanej sumy ako práva zo spotrebiteľskej zmluvy v čase, keď už vstúpilo do účinnosti ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. (na základe novely vykonanej zákonom č. 102/2014 Z.z. účinnou od 01.05.2014), bol oprávnený (a zároveň povinný) prihliadať aj bez návrhu na premlčanie nároku, keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy. Vznik právnych vzťahov, existujúcich pred nadobudnutím účinnosti novej právnej normy, právne nároky (vyplývajúce zo zmluvy o preprave osôb) sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Z uvedeného je potom zrejmé, že súd prvého stupňa správne na premlčanie nároku navrhovateľa v tomto konaní prihliadal; na základe princípu nepravé retroaktivity právnych noriem (starej aj novej právnej úpravy) nebol preto povinný prihliadať na podmienky uvedené v § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. prihliadať na premlčanie dlhu iba na námietku dlžníka.

Sporným zostalo a zároveň to tvorilo predmet prieskumu odvolacieho súdu, vzhľadom na argumentáciu navrhovateľa v odvolaní, aké následky mala dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 17.01.2011 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom, na základe ktorej podľa tvrdenia navrhovateľa došlo k predĺženiu premlčacej doby na 10 rokov.

Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade bolo potrebné posúdiť charakter právneho úkonu, zmluvy zo dňa 07.12.2006 (ďalej aj len „zmluva“), k uzavretiu ktorej došlo medzi odporkyňou a s pôvodným veriteľom na základe ktorej spoločnosť poskytla odporkyňi úver a odporkyňa poskytnuté finančné prostriedky v celom rozsahu nevrátila, pretože tento právny úkon predchádzal uzavretiu dohody o uznaní záväzku zo dňa 17.01.2011. Obidva právne úkony na seba nadväzujú a spolu súvisia. Zmluva po poskytnutí úveru podľa formy obsahu zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mala banka už pripravený a dopisovala do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporkyne, pričom odporkyňa obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť a ani neovplyvnila.

Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 (v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi), zmluva pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ nespádala. Je ale nesporné, že zmluva je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 23a z.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v znení platnom v čase uzavretia zmluvy, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou. Keďže z § 52 a nasl. OZ nie je možné vyvodiť, že 5. hlava OZ sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1 OZ, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. OZ je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 23a z.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Keďže Slovenská sporiteľňa, a.s. bola osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupovala v pozícii dodávateľa v zmysle § 52 ods. 2 OZ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a je i veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na to, že odporca pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 3 OZ v uvedenom znení považovať za spotrebiteľa a zároveň je spotrebiteľom i v zmysle § 3 ods. 2 z.č. 258/2001 Z.z. Vzhľadom na to, že zmluvou o úvere sa veriteľ zaviazal poskytnúť ako dodávateľ odporkyňi ako spotrebiteľovi dočasne peňažné prostriedky a odporca ako spotrebiteľ sa zaviazal poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s odmenou, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) z.č. 258/2001 Z.z., keď zároveň nebolo preukázané, že by zmluva uzavretá medzi účastníkmi bola niektorou zo zmlúv vymenovaných v § 1 ods. 2 z.č. 258/2001 Z.z., a preto nie je vylúčená spod jurisdikcie tohto zákona.

Z uvedeného potom vyplýva, že právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou zo dňa 16.12.2004 je nevyhnutné posudzovať podľa z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady prednosti aplikácie špeciálnej právnej úpravy, ktorou v danom prípade je z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i § 52 a nasledujúcich OZ, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah posudzovať podľa citovaných ustanovení OZ a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, t.j. medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

Posúdenie záväzkového vzťahu medzi odporkyňou a bankou bolo potrebné z toho dôvodu, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.10.2009 medzi postupcom, veriteľom a postupníkom, t.j. navrhovateľom, došlo k postúpeniu pohľadávky voči odporkyňi na navrhovateľa. Postúpenie pohľadávky malo za následok, že navrhovateľ vstúpil do práv a povinností vyplývajúcich zo zmluvy ako veriteľ. Postupca postúpenú pohľadávku so všetkými právami s ňou spojenými stratil. Postupník, t.j. navrhovateľ nadobudol pohľadávku aj so všetkými námietkami, ktoré možno proti nej uplatniť. K týmto námietkam môžu pribudnúť aj iné námietky, vzniknuté z nového pomeru medzi dlžníkom a novým veriteľom.

Navrhovateľ dňa 17.01.2011 ako postupník uzavrel s odporkyňou dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Navrhovateľ tvrdí, že došlo k uznaniu záväzku, čo malo za následok predĺženie premlčacej lehoty na 10 rokov a zmluva bola doplnená o rozhodcovskú doložku a záverečné ustanovenia. Z uvedeného vyplýva, že dohodou o uznaní záväzku pôvodný záväzok nezanikol, nevníkol nový záväzok, došlo len k zmene, doplneniu pôvodne uzavretého záväzku. Vzhľadom ku skutočnosti,

že navrhovateľ vstúpil do práv a povinností postupcu a nedošlo k zániku pôvodne uzavretej zmluvy, len k jej zmene (doplneniu), posúdenie zmluvy a jej dodatku formou uznania záväzku sa nezmenilo, ide o spotrebiteľskú zmluvu a žalobcu je potrebné považovať za dodávateľa, voči ktorému možno použiť všetky námietky, ako bolo hore uvedené.

Ak navrhovateľ ako dodávateľ uzavrel s odporkyňou dohodu o uznaní záväzku, je možné dôjsť k záveru, že takáto zmluvná podmienka (dohoda) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (začala plynúť nová 10 ročná premlčacia lehota) a preto je neplatná podľa § 53 ods. 5 OZ aj s prihliadnutím aj k uvedenému nižšie. Spotrebiteľ nemá záujem na predĺžovaní premlčacej lehoty, čím sa vystavuje dlhému obdobiu právnej neistoty a táto zmluvná podmienka upravená spotrebiteľskou zmluvou uzavretou medzi účastníkmi sa odchyľila od ustanovení OZ v neprospech spotrebiteľa, pretože ustanovenia OZ vo všeobecnosti upravujú 3-ročnú premlčaciu lehotu. Keďže zmluva obsahuje neprijateľnú podmienku, je v tejto časti neplatná a pre posúdenie nároku navrhovateľa je potrebné aplikovať § 101 OZ.

Podľa § 55 ods. 1 OZ sa zmluvné dojednania spotrebiteľských zmlúv nemôžu odchyliť od zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa nesmie vzdať práv, ktoré mu zákon poskytuje, alebo inak zhoršiť svoje postavenie. Jeho postavenie nesmie byť zhoršené ani s jeho súhlasom, preto prehlásenie o predĺžení premlčacej lehoty v prospech navrhovateľa ako podnikateľského subjektu je možné považovať za absolútne neplatné, pretože postavenie spotrebiteľa tým bolo značne zhoršené.

Aj odvolací súd v súlade s hore uvedeným považoval navrhovateľa za dodávateľa, a záväzkový vzťah medzi účastníkmi za spotrebiteľský, preto je potrebné v danej veci tiež aplikovať ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, zák. č. 250/2007 Z.z. (predtým zák. č. 634/1992 Zb. ako súd už vyššie uviedol). Ustanovenie § 4 ods. 8 citovaného zákona stanovuje, že predávajúci (teda aj dodávateľ) nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Ustanovenie § 7 ods. 2 cit. zák. definuje, že obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade navrhovateľ ako veriteľ dosiahol uzavretie dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku v dôsledku použitia nekalej obchodnej praktiky spočívajúcej v tom, že právny úkon, obsahom ktorého bolo uznanie dlhu, bol súčasťou predtlačenej formulára, do ktorého sa doplnili len údaje o odporcovi (súčasťou tohto formulára bolo aj ustanovenie, že odporca uznáva premlčaný dlh). Navrhovateľ však počas konania nepreukázal (na ňom bolo dôkazné bremeno), že odporkyňa ako priemernému spotrebiteľovi boli akokoľvek vysvetlené, v súlade s požiadavkou odbornej starostlivosti, následky uznania dlhu najmä s ohľadom na jeho premlčanie, resp. dĺžky premlčacej doby. Následne odporkyňa bez toho, aby mu boli vysvetlené následky uznania záväzku, dohodu podpísala (došlo k narušeniu ekonomického správanie sa priemerného spotrebiteľa). Ak by bol navrhovateľ odporkyňu vysvetlil následky uznania záväzku (10-ročná premlčacia lehota), bolo by nelogické, že by odporkyňa s takýmto poznatkom dohodu o uznaní záväzku podpísala. Navyše súdu je z jeho rozhodovacej činnosti zrejmé, že navrhovateľ nakupuje premlčané pohľadávky vo veľkom množstve a následne iniciuje stretnutia, na ktorých bez náležitého vysvetlenia následkov uznania záväzkov spotrebiteľom, necháva dohody o uznaní záväzku podpisovať s úmyslom docieľiť nápravu pochybenia právnych predchodcov navrhovateľa, spočívajúcu v nepodaní žaloby včas (pred uplynutím premlčacej doby) a s cieľom získať výhody na úkor spotrebiteľa.

Je nepochybné, že uznanie záväzku je jednostranný právny úkon, v ktorom dlžník uznáva záväzok čo do dôvodu a výšky. Pre posúdenie platnosti takéhoto právneho úkonu je potrebné aplikovať ust. § 34 a nasledujúce OZ. Posudzujúc platnosť tohto právneho úkonu odvolací súd dospel k záveru, že ide o absolútne neplatný právny úkon, pretože nespĺňa predpoklady riadneho právneho úkonu v súlade s § 39 OZ, pre jeho rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov

iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi). Rozpor s dobrými mravmi je rozporom s objektívnym právom a tento rozpor spôsobuje neplatnosť právneho úkonu bez ohľadu na to, či subjekt o tomto rozpore vedel alebo nie. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem.

Ako súd vyššie dôvodil, k podpisu dohody o uznaní záväzku došlo za použitia nekalej obchodnej praktiky, t.j. konania v rozpore s dobrými mravmi. Takýto jednostranný právny úkon je potom potrebné vyhodnotiť ako absolútne neplatný, od počiatku neexistujúci a samozrejme nespôsobujúci následky, t.j. v konkrétnom prípade nedošlo platne k uznaniu záväzku, čo má za následok, že v danom prípade je premlčacia lehota 3-ročná (resp. 4-ročná podľa ObZ). Premlčacia lehota začala v danom prípade plynúť 31.12.2005 a uplynula 31.12.2008. Navrhovateľ podal žalobu na súd dňa 22.03.2013, tzn. po uplynutí premlčacej lehoty.

Pre úplnosť je potrebné dodať, že uvedený právny názor je aj v súlade s názorom NS SR vyjadrenom v rozhodnutí z 16.01.2013, sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, podľa ktorého kým rešpektovanie princípu „neznalosť zákona neospravedlňuje“ v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) je potrebné vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je „princíp ochrany spotrebiteľa“. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov, realite praktického života odporuje požiadavka na podrobnú (až detailnú) znalosť právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bolo už ďalej nadbytočným zaoberať sa ďalšími dôvodmi pre zamietnutie žaloby, ako aj ďalšími odvolacími námietkami, nakoľko tieto by nič nezmenili na vyššie uvedenom závere o nevyhnutnosti žalobný návrh zamietnuť pre dôvodne vznesenú námietku premlčania.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, ktorý nebol odvolaním osobitne napadnutý, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnej odporkyni vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi, odporkyňa si však náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila a z obsahu spisu jej ani žiadne trovy nevyplývajú, preto bolo dôvodné odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznať.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.